

Danes zvečer veliki pies "G. S. M. V. Trg. Domu!"

zemlje razvijajo razmere prebivalstva še najugodnejše.

V celoti pa, neglede na sodne okraje, moremo preračunati prirastek na slovenskem ozemlju, t. j. v okrajih s slovensko večino, sedaj na 3'83% proti 1'86% v devdesetih letih minulega stoletja. Nastalo je torej majhno izboljšanje, toda prirastek prebivalstva na ozemlju slovenskega naroda je še vedno tako malenkosten, da noben drug narod v Avstriji ne živi v tako bednih razmerah. Izseljevanje iz slovenskega ozemlja je navzelo koncem 19. stoletja oblike, ki vzbujajo strah. Ker se je prirodna fluktuacija pri nas kakor drugod še precej izboljšala (Kranjska je prirasta vsled prirodne fluktuacije sedaj približno za 10'23% nasproti 8'35% v letu 1890-900), moremo z gotovostjo sklepati, da se izseljevanje iz slovenskih krajev ni izpremenilo, vsaj da se ni zmanjšalo; intenzivnost je morda nekoliko upadla, mnogo pa ne.

Izseljeniški problem ostaja torej za Slovence še vedno akuten, in rešiti se mora v korist slovenskega naroda na klerikofilsbodi način. Ore že zato, kam meri izseljeniški tok, ali preko mej, ali ostaja bolj v deželi, ali se ustavi na nemškem ali na italijanskem ozemlju. Gotovo gre mnogo Slovencev na nemška in italijanska tla, in Slovencev nastane enaka skrb, kakor Čehom: Ohraniti svoje manjšine. Temu obrambnemu manjšinskemu delu se pridružuje druga, nič manj važna naloga: Izrabit to ekspanzivnost, ki je nujna posledica silnega izseljevanja, dati tuferodnim mestom sredi slovenskega ozemlja in ob mejah (Trst, Gorica, Maribor, Celje itd.) slovenski značaj.

(Konec prih.)

Moll-ov Seidlitz-pratek

Je za na hladnem trpeho neprekinljivo sredstvo katero ima prednost pred vsaki drugimi zdravilnimi stili, kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.-
Pozor: Zbogom se sedaj tako zasleduje.

Kollo-vo Franc. znanje in sol

za ribanje života. — Kološine slane vode in okrepitvene zdravilno sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2.-
Na prodaj po vsih lekarnah in trgovinah. Glavna lekarna: A. MOLL, s. in hr. dvoraj, tiskar, Buda, Tschlambach 8.
Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofolotti.

Jaroslav Kocián.

(H koncertu dne 10. februarja 1912 v Trgovskem Domu.)

(Dalje.)

Po teh prvih uspehih v domovini se je obrnil Kocián v svet. Kakor v domovini, tako si je tudi v tujini na mah osvojil navdušenje svojih poslušalcev.

O njegovem koncertu na Dunaju je pisala "Neue Freie Presse": "Umetnik, ki je komaj prekoračil deško dobo, ni nastopil z lahkim programom. Joachimov in Paganinijev koncert — torej najtežavnejše skladbe glasbene literature — sta bile glavni točki vsporeda. Igral in je tako mojstersko in s tako sigurnostjo in lahkoto, ki bi ga radi ne mogli zavidati tudi najslavnejši mojstri."

Uspehom na Dunaju in v vseh večjih avstrijskih mestih so sledili veliki uspehi na koncertu v Londonu in ostali angleški. Izmed londonskih listov je pisala "Pall Mall Gazette": "Kocián je brez dvoma umetnik nenavadne nadarjenosti in čudovitih glasbenih zmoglosti. Njegov glasbeni postoj je absolutno popolna, razpolaga z bogatim zlatim tonom, zato združuje v obvladanju svojega tona plemenitost z močnostjo tako, kakor slišimo to le pri umetnikih prve vrste. Razum tega je Kociánova posebna prednost njegov št. imenovani bi ga nekako razburjenost v čutenju, ki se je naložila pokazalo v Kreuzerjevi sonati. Toda šele v Ernstovem koncertu Fis-mol nam je bilo mogoče oceniti v polni meri njegovo tehnično popolnost. Za njegovo prednost in natančnost, ki globsečno spominja na

hitrost njegovega leta. Igral je s tako sigurnostjo, kakor bi lastnih na svoja peruti planil z višave z nezmožljivo sigurnostjo, da bi se pri tem niti najmanj odmaknil od umetniškega jedra glasbene misli. Res krasno nam je razvijal svojo predstavljivo mojstersko spretnost, in sicer tako spretnost, ki je potenzijala mnogo več, nego prazna bobača virtuoznost. Slišali smo mnogo praviti o navdušenju, ki ga je izrazil Kocián na kontinentu, in priznamo, da nismo niti najmanj razočarani."

"Star" pravi: "Kocián ima fenomenalno tehniko. V ostalem razpolaga s čimnejšim tonom kakor Kucián. Tudi drug listi prorokujejo Kociánu večjo umetniško bodočnost kakor Kuciánu."

V začetku leta 1902 je bil Kocián na francoski Rivieri, kjer je priredil koncerte v Monte Carlu in Nizzi. Bivanje na Rivieri mu je odprlo pol do največjih in najizbranejših družabnih krogov, — kobil ljubljencev je postal in ki so ga naravnost obsipavali z najrazličnejšimi dokazi svoje naklonjenosti. Med drugim je prinesel Kocián iz Riviere prekrasno Ogiljanske gosli iz leta 1737, ki mu jih je darovala grafica de Robiglio.

V letih 1902-3 je nastopil Kocián tournée po Združenih Državah severne Amerike in si je odnesel s 60 koncertov v New-Jorku, Chicagu in dr. javničke svoje umetnosti. Ameriški listi so bili polni navdušenja za mladega, takrat komaj 19 letnega umetnika.

Ko se je vrnil iz Amerike je koncertiral zopet po Avstro-Ogrski — bil je tedaj tudi v Gorici — Rusiji in Italiji. Leta 1904 smo ga videli drugič v Gorici, kjer se je ustavljal na svojem turneju po Primorskem, Hrvaškem, Ogrskem, Poljskem, Nemčiji, Rusiji, Kavkazu in v Tiflisu, kjer je bil povsod predmetom velikanskih ovacij.

Zagrebski "Obzor" je slikal utis prvega Kociánovega nastopa tako le: "Stoji na odru z lahkim smehljajem na lica, kakor bi hotel reči: eden, dva, tri in — moji bodete. In res, enkrat, dvakrat, trikrat je potegnil lok in v dvorani je bilo, kot bi jo očaral. Vse je utihnilo, — da se je slišalo lastno dihanje in vse je napeto poslušalo božje rajске melodije. Kocián se pristiava umetnikom, ki ne polagajo glavne važnosti na brilantno tehniko ali vratolomne skoke. On, kot popoln umetnik, podvrže svojo četudi neprekinljivo tehniko globoki umetnosti."

(Konec.)

DOPISI

Iz bovškega okraja.

S Srpence. — Naši občinski možje niso tako grdi, kakor jim je nasikal dopisnik z Bovškega v št. 12 cenjene "Soče". Pri oddaji gradbe vodovoda je namreč imela glavno besedo c. kr. vlad. Dovolj. Ši precejšnjo podporo, je pridržala pravico oddaje in nadzorstva pri delu. Dala je starešinstvu na izbero samo 2 pomelnika: Dunajčana in Tržačana, ostale je zavrnila. Starešinstvo se je seveda izreklo za bližnjega Tržačana, ki ima v službi tudi več Slovencev.

Cesta Trnovo-Srpence. — Leta 1906. je bil končan prvi del nove državne ceste Kobarid-Trnovo in bi se moralo nadaljevati naslednjega leta z drugim delom Trnovo-Srpence. Ker so se pa Trnovčani protivili vže začrtani cesti, se je vsililo posredovanje pri ministertvu, da bi se ta cesta preložila skozi vas Trnovo. Izvedenci ter državni inženirji so stvar z nova razmotrivali in prišli do zaključka, da ceste ni mogoče preložiti. Zato so bote vršila v prvi polovici januarja t. l. razlastitev dotičnih zemljišč. Čas je vendar pričetki z delom tako prepotrebne ceste. Imamo za enkrat šest avtomobilnih vozov in dan po tako strmih klancih in snorimo bote hvaljezni spretnim šoferjem, da ni nesreč. Total ven z delom. Dosti prizadetih.

Iz ajdouskega okraja.

Tatvina v šolski sobi v Dol. Branici. — V Dolnem Branici so neznan tatovi v noči 30.—31. januarja t. l. pršli v šolsko sobo, odnesli tlakomer, nekaj platna iz šolske omare, voditelja gosli, ki so bile vredne 30 kron, ter vsakojk pomazali s črnim. Tlakomer ima št. 1000 zbito z

žebli. Gosli imajo na vratu utisnjeno tvrdko A. Osmanek, Schönbach b. Eger — Češko, na desni strani so nekoliko počeje, trije vijaki so rujavci, eden pa bel; kobilica pa je med strunami globoko izrezana.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Veseli predpustni čas naj bi porabile C. M. podružnice, da prirede občne zборе z domaćimi vesellicami. Nekatere podružnice so se že spomile in priredile lepe veselice, tako Škofljica, Štepanja vas, Stanjel in Sv. Križ na Goriškem, obe celjski podružnici, obe postojnski itd. Porabimo vesele in žalostne prilike v svojo narodno obrambo!

Ciril-Met. podružnica Datovlje in okolica priredi veliko veselico v Koprivi v dvorani gostilne Zega dne 11. februarja s sodelovanjem tamb. zbora "Kraška Vila" iz Sežane. Na dnevnem redu petje, deklamacija, igrokazi šaljivega in resnega značaja in ples. Ker je to prva prireditev naše podružnice pričakuje se obile udeležbe od blizu in daleč.

Predpust 1912!

Vse novice (noveste) dobe celo apramo (bale) dobro in ceno pri znani tvrdki

MEZET & KONTNIK v Gorici.

Novici (ženini) dobe pa lipo črno obleko in perilo.

Le dobro, trpežno blago in nizke cene. Postružna domača in poletna.

POZOR! Zgotovljeni modroci, sušice, in kovrči saten. Velika zaloga: žime, volne, perja, dom. platna, ljublj. čibe, sinaga sifona itd.

Domache vesti.

Danes podajemo vevlačno statistiko Slovencev po podatkih zadnjega ljudskega štetja, za kar opozarjamo g. čitatelje. Številke dajo sila mnogo misliti in kažejo, kam nas vodi vedno izseljevanje, ki je postalo resna nevarnost.

Darovi za "Dijaško kobiljo". Vsled sklepa starešinstva je poslalo županstvo v Mirnu 60 K. Na račun mesečnine je prišlo 21'70 K.

Imenovanje. — Sodni oficijant Josip Tusulin je imenovan za sodnega kancelista pri okrajni sodnji v Cerknem.

Pevkam in pevcom "Pevskega in glasbenega društva". — Prihodnja skupna vaja za Kociánov koncert se vrši v ponedeljek ob navadni uri v društvenih prostorih. Vabijo se pevke in pevci, da se vaje polnoštevilno udeležijo z ozirom na kratko dobo, ki nas še loči od nastopa.

Smrtna kosa. — Danes dopoldne ob 8. uri je preminul v Gorici gospa Marija Fras, soproga gospoda šolskega svetnika Ant. Frasa. Pogreb bo v ponedeljek 5. t. m. ob 2. pop. izpred hiše žalosti na Travniku št. 3. Žalujemo g. soprogu naše sožalje!

Slovenski ženski gibanje je postalo danes eminenten činitelj v modernem socialnem, gospodarskem in političnem življenju. In tudi naša slovenska žena ne more le oddaleč gledati tega mogočnega valovanja in gibanja. Če noče zaostati, tedaj mora aktivno poseči vmes. Če se pa naj slovenske žene udeležujejo tega gibanja, tedaj morajo imeti vez, ki jih bo spajala med seboj, obenem pa seznanjala z gibanjem zunanaj. V to svrhu naj služijo "Slovenska žena", list, brez katerega bi ne smela biti nobena slovenska žena, ker le tako more izpolnjevati ta list svojo nalogo in more postati glasilo slovenskih žen. "Slovenska žena" hoče ustrezati vsem željam in zahtevam slovenskega ženstva. Razen kratkih leposlovnih spisov izpod peres slovenskih pisateljic bo objavljala članke, ki se tičejo vseh strok ženskega dela in mišljenja. "Slovenska žena" se bo pečala s socialnimi, gospodarskimi, higijeničnimi, pedagogičnimi, juridičnimi vprašanji, pri čala bo pa tudi praktične rasvete iz gospodinjstva, vsakdanjega življenja itd. in tuptam tudi originalna modna poročila. S tem bo ustrezno vsem. Da bo "Slovenska žena" mogla vsrhu svojo nalogo, je predvsem potrebno, da je podpira slovensko ženstvo ne le materialno, temveč tudi duševno. Dolžnost vsake slovenske žene je, da naroči list "Slovenska žena" in dela z vsem močmi na

to, da se list razširi kolikor mogoče. List stane za celo leto 8 kron, za učiteljice in dijakinje 6 kron, za izvenavstrijske dežele 10 kron. Uredništvo in upravitelstvo je v Spodnji Šiški št. 206.

Državne podpore za Istro. — Kakor smo že naznanili, so dane za Istro lepe državne podpore. Prvotno je bilo nakazano 150.000 K za občine: Koper, Izola, Piran, Pomjan, Marezige; potem je bil nakazan drugi znesek 230.000 K; dobile so občine Dekani 45.000 K, Dolina 40.000 K, Ocizla 32.000 K, Roč 35.000 K, Buzet 78.000 K; v okolico Pirana je nakazano 20.000 K, za Jetišane, Podgrad in Materijo 30.000 K, za Krk 25.000 K; za poreški okraj je nakazano 50.000 K.

Lepo se čitajo te številke. Po Istri in po Furlaniji je razdelila država izdatne podpore — samo o podporah za slovenski del Goriško-Gradišanske ni čuti nobene besede!

Izjava. — Ni prijetno odklanjati insinuvacije, ki izvirajo iz brezvestnosti in nizkosti. Moje predavanje s 7. decembra 1911 je že skoro dva meseca povod razmotrivanju ljudem, ki niso bili med poslušalci, pa se tudi niso potrudili, da bi se količkaj točno informirali o vsebini predavanja. Njih razmotrivanja torej ne morem imenovati kritiko, nego le zlovoljno napadanje.

Svoj čas je že nekdo iz poslušalstva resnici na ljubo poudaril v "Soči", da predavatelj ni omenil niti z eno besedo ne duhovstva, ne cerkve, ne vere, ne boga — in je s tem zavrnil prve napade.

Na to so se obrnili napadi na drugo stran in iščejo konflikt s tem, da spravljajo predavanje z dovolj jasnim namigavanjem v stik s prof. E. Haecklom, ki je v cerkvenih krogih kar najbolje obsovaljeva, poniževana in zaničevana oseba. Ti napadi imajo očitno namen, odsev te sovražnosti, poniževanja in zaničevanja obrniti na moje predavanje in javnost spraviti v zmoto o predavanju in predavatelju. V tem smislu se ima pač umeti tudi podlistek v "Gorici" s 27. Jan., ki pod napisom: "K predavanju prof. Seidla" začena z besedami: "Kaj mislijo o Haecklu in njegovih uspehih učenjaki?"

Ne smatram za umestno, da bi se v političnih listih razmotrivalo vpražanje o veijavi ali neveljavi učenjaka, ki ima svetovno ime. O tem poučnejše dela znanstvenikov, znanstveni časopisi in tudi poljudno znanstvene revije. Moj namen je le, resnici na ljubo poudariti, da se moje predavanje ni doteknilo ne Haeckla, ne embriologije, z nobeno besedo, in sicer zato, ker sploh ni bilo povoda za to.

S to izjavo smatram, da je izpodmaknjena tudi napadom zadnjih tednov dejanska podlaga.

Prof. Ferd. Seidl.

106.000 K zgube lina kranjska dežela pri užitninskem zakupu. Kranjski finančni minister Lanye in drugi so preskrbeli, da je kranjska dežela vzela sama v zakup celo užitnino. Takrat so rekli: če vzamemo užitninski zakup sami v roke, bo neslo to deželi na leto čistih 100.000 K. Sedaj pa je iz računov dež. odbora razvidno, da kranjska dežela nima čistih 100.000 K dobička, marveč 106.000 K izgube! — Naj bi o tem malce razmišljali klerikalni naši prvaki, ki tako silijo v podeželenje užitninskega zakupa!

Planinski pes goriške podružnice, ki se je vršil v četrtek v Trgovskem domu, je znova dokazal svojo izredno popularnost. Ker je za prihodnja številko objavljen obširen popis tega večera, omenimo za danes samo izid glasovanja za obe darili. Največ glasov za narodno nošo je dobila gđc. Cirila Medvedova (78), na drugem mestu je bila gospa dr. Pretnarjeva in na tretjem gospa dr. Ozvaldova. Za planinsko nošo so se kosali g. Andrej Podgornik (78 glasov) na prvem mestu, g. Ivančič na drugem in g. Klavora na tretjem mestu. Planinsko darilo je bil cepin z nahrbtnikom, narodno darilo pa dva sankača v statuetah.

Volitev župana v Sovodnjah. — Za župana v Sovodnjah je izvoljen prejšnji župan g. Fr. Tomšič. Za podžupane so izvoljeni 4 Tomšičevi somišljeniki. — Klerikalce strašno jezi, da niso ugrabili Sovodnjejske občine, ampak da je ostala v naprednih rokah. Zato pa se je tudi "Prismolencec" že zagnal v g. župana in napredne starešine. Pa naj se reva le zagnaja; kdo se meni za tako-le bevskanje!

Novi statut goriskega mesta. — V številki 8. smo povedali, kako hočejo naši magistratovci spremeniti statut goriskega mesta. Določili so 4 razrede: v prvem se zahteva plačilo 200 K direktnega davka; v drugem 50 K; v tretjem 20 K. V četrtem volijo vsi volilci moškega spola ne glede na glasove, katere imajo v kakem prejšnjem razredu. Za prva dva razreda so določili za volitev goriske meščane. Uradniki volijo v drugem razredu, častni občani v prvem. Imenitna je določba, da volijo v četrtem razredu tudi vsi volilci iz prvih treh razredov. Pluralen princip. Prvi trije razredi volijo po 9 starešin, četrty razred pa le 5; tako je zagotovljena absolutna večina 18:14 že v prvem in drugem razredu. Dolgo časa so premišljevali, slednjič so predložili deželnemu odboru nazadnjaški načrt, ki viša cenzus ter hoče grdo opohariti prave volilce IV. razreda. Z »meščanstvom« si tudi hočejo pomagati; ne, tako pač, da bi gotovo zmagali v vseh 4 razredih in bi ostala Slovencem zaprta pot v mestno starešinstvo.

Načrt tega monstrum-statuta je predložen deželnemu odboru. Priti pa mora v deželni zbor in ta sprejme ali zavrne ta lep statut za Gorico. Če se izroči statut sedaj deželnemu zboru, pride na dnevni red ene prihodnjih sej, potem pač v odsek in iz odseka zopet na dnevni red. Mislimo namreč, da Gregorčič vendar ne more pripustiti, da bi se sprejel v deželnem zboru tak monstrum-statut kar tako po tisti lepi navadi, po kateri so bile sprejete tekom let že važne reči! Deželni zbor pa bo imel le še par sej, zato ni misliti, da bi prišel novi statut za Gorico v razpravo že v tekočem deželnozbornem zasedanju. Pa se tudi laški liberalci najbrže ne bodo dosti pehali za nov statut, ker se po starem prav dobro počutijo in leži na dlani, da takega-le statuta deželni zbor ne more sprejeti, in če bi ga sprejel, vendar ne more dobiti sankcije, ker je že prenumno sestavljen in bje tudi v obraz državnim osnovnim zakonom. Saj odrekajo valilno pravico v prvem razredu ljudem, ki bi plačevali najvišje davke v mestu pa bi ne bili meščani, tor da jih pehajo dol v tretji razred po 1 meščane kljub jasnim toštvarnim zakonskim določbam. Bodo morali napraviti magistratovci že boljše in pametnejši statut. Po takem, kakor so ga predložili sedaj, se ne bo v Gorici nikoli volilo!

Cena kavi v kavarnah v Gorici: se povzra tako, da bo stala črna kava, kjer je bila doselej po 20 v. 24; kjer je bila po 16 odslej 20 v. Definitivno sklene povšek obvezno za vse kavarne konsorcij kavararjev v najkrajšem času.

V deželno komisijo za obrni davek ni bil imenovan kot namestnik L. Maras, ampak g. Danijel Maraz iz Dol. Vrtojbe. To v popravo vesti v prejšnji številki.

Svečanice smo obhajali na Goriskem kot praznik. Tako je bilo, kakor smo napovedali v četrtek: nihče v deželi se ni zmenil ne za papeževo odredbo ne za nadškofovo naznanilo te odredbe, da naj bo Svečanica havaden delavnik — cela dežela je praznovala. Še celo pobožnjaki okoli »Novega Časa« so imeli »fejsto«. Povsodi pa so govorili o odpravi praznikov in ne preveč prijazne besede so letele na naslov papeža in nadškofa; pa ni treba misliti, da so zabavljali le »liberalci«, o ne, ampak klerikalci so prav presneto preklinjali in se prikušali, kako je to mogoče, da čerkev odpravi ta praznik. Cela dežela se je uprla odpravi praznika Svečanice ter pokazala veliko nepokorščino nasproti samemu papežu in proti nadškofu. Ali bo morda izobčena radi tega tako pomembnega upora iz svete katoliške cerkve Gorisko-Gradiščanska?! — Ugibali so tudi ljudje, kako to, da se je nadškof tako hitro pobrigal za odpravo praznikov — v brigi za odpravo tiste proklete zveze duhovniška Gregorčiča z laškimi liberalci, ki je prizadajala deželi že toliko gorja in rodila veliko pohujšanje, je pa tako počasen!!

Kinematograf in naši vrli poslanci. — »Novi Čas« kriči kot znorel na kinematograf. Strašno pohujševanje je v kinematografih. »Novi Čas« pravi: »predstave vzbujajo v človeku vse živalske strasti, krvoločnost, pohujšost, dražijo živce ter morijo vse dobre čute. To velja tudi o kinematografih v Gorici... Vsak pošten človek se ogiblje kinematografskih predstav, kakor se ogiblje propalnih ljudi... Kinematografi so postali ognjišče prona-

losti... Tako »Novi Čas« — In kdo obiskuje v Gorici pridno predstave v kinematografih? Vrli ljudski poslanci: Kosmač, Manfreda, Zlobec, Marinčič! Rekli so, da je bilo prav »fejst«. Joj, joj, joj! Kako pohujšanje. Kaj bo? »Novi Čas« naj le dobro strese za ušesa vse štiri! Kakšne zglede dajejo!!

Bog je pokazal, da je praznik — tako je vsliknil včeraj neki kmet v okolici, ko so se pogovarjali o odpravi praznikov. »Pa pojdite delat, če morete«. — Lilo je čeli dan. »Kaj škof in papež, Bog je napravil praznik! Tako pravijo kmetje!! Pa škof?«

Z državnega kolodvora. — Pišejo nam: Dne 31. jan. je policija zaprla na državnem kolodvoru na novo upeljano razprodajo knjig in časopisov; lastnica te prodaje je gospa Smelzer, ki ima že razprodaje na južnem kolodvoru; po nasvetu nekaterih, se je hotela še na drž. kol. naseliti in odvzeti razprodajo časopisov tamkajšnji prodajalki tobaka. Wieser, ko je bil tam poleg pričujoč, je vzkazal omaro za shranjevanje tobaka na peronu odstraniti in na isto mesto postaviti Smelzerjevo skrinjo, vprašal pa ni, je li ima dovoljenje za prodajo ali ne. Marsikateremu kupovalcu časopisov se je čudno dozdevalo, zakaj da sti dve prodajalni upeljani. Hoče li mogoče Wieser zopet kakšno premetnobo tam napraviti, da pripomore še cni nemški osebi do kruha na slovenskih tleh, je li mogoče, da namerava direkcija drž. žei še od ene osebe najemnino pobirati. Nekaj se plete pod nemško roko, a kaj pride na dan, še bo videlo. Po mnenju marsikaterega to ni prav, da se že obstoječi prodajalni časopisov konkurenca dela in še posebno, da gre na roko tudi direkcija ali Wieser. Brez Wieserjeve vednosti se to gotovo ne godi, ker ga že poznamo iz raznih prejšnjih slučajev.

Vabila za čitalnični ples v Solkanu so razposlana. Kdor se želi udeležiti plesa, pa slučajno ni dobil vabila, naj se potruži do g. blagajnika Mozetiča.

Tiskim, katerim tleče. — Zopet nam prihajajo prošnje za reklamo takih in takih prireditev, za katere nabavijo prirejalci tiskovine v tiskarnah izven dežele. Zaslужba ven. reklama naj se dela doma, in še morda v velikem obsegu! Povedali smo že lani in povemo letos zopet, da se na take pošiljatve ne bomo več ozirali in takih vabil ne bomo več priobčevali. Še za one, ki naročajo vse v domači tiskarni, čisto ni zadosti prostora na razpolago. Da bi pa nekaterim samo uslugo in tako delali — tega smo se pa naveličali. Toliko na splošno znanje!

Okrožnica vsem občinskim zastopom dežele. — Deželni odbor prične v kratkem oddajati močna krmila, ki so jih naročili živinorejci iz tamkajšnje občine. Ker ne bo mogoče oddati istočasno vseh vrst naročenih močnih krmil, bi bilo v interesu naročnikov priporočljivo, da ustanove skupine voznikov, ki bi naj prevzeli blago za se in za druge. Za skupno prevzetje blaga določeni vozniki morajo prinesiti s seboj dotične zneske denarja, ker se mora blago plačati pri prejemu. Naročniki koruze (sirka) se opozarjajo, da morajo prinesiti s seboj lastne vreče. Kdor ne prinese lastnih vreč, mora plačati za vsako vrečo 1 krono. Cene posameznih vrst krmil in prihod blaga na dotične postaje naznanimo pravočasno zupanstvom. Zupanstvo se slednjič naproša, da pripomore v to, da se bo blago oddajalo redno in v zadovoljstvo naročnikov. Deželni odbor.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Girioncoli-Pantoni.

Sokolski vestnik.

Sokolova maškarada v Trgovskem Donu. — Na pustni torek Sokolova maškarada: Rudeča reduta. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Telovadno društvo Sokol v Kobariду uprizaro 11. febr. E. Ganglovo dramo Sin. V glavni vlogi sina Cirila gostuje g. E. Koleša iz Trsta. Po predstavi je ples. Ker se doselej še nikdar ni igrala v Kobariđu drama, pričakujemo, da bo udeležba mnogoštevilna.

Zveza narodnih društev.

Grahovo ob Bači. Tukajšnja Čitalnica priredi dne 11. svečana 1912 plesni venček v prostorih g. Antona Rutarja. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz Tomačevice. Zadnji občni zbor tuk. pevskega in bralnega društva »Napredek« se je vršil z nepričakovano veliko udeležbo udov kljub temu, da bruha iz komenskega farovža hudičevi plameni na to nedolžno društvo. Vsa čast zavednim udom, ki se ne dajo premetiti od raznih sovražnikov napredka. V odbor so bili izvoljeni sami neodvisni in značajni možje, ki jim je društvo stebel nadaljne izobrazbe v prospeh naše male a odločne področine, katera se ne bo nikdar več majala v klerikalnih vetrovih. Odbor sestoji sedaj iz sledečih članov: predsednik: Fr. Kukanja št. 39; podpredsednik: Ant. Furlan št. 34; tajnik: Ant. Šibelja št. 30; blagajnik: Jos. Švara 14; odborniki: Ant. Furlan št. 22, Fr. Bandelj št. 29, Avg. Švara št. 19, Fr. Šuka št. 66; pred. rač.: Ivan Šuka št. 49, Fr. Grbec št. 41.

Sklenilo se je enoglasno naročiti se na sledeče časopise: »Soča«, »Zarja« in »Edinost«; neki ud pa bode daroval »Slov. Narod«. Sklenilo se je enoglasno odstraniti »Prim. List«, ker po njega vsebini ni vreden, da je društvo še nadalje naročeno. Vsekakor napredek društva, ker bo imelo tri dnevnik, to naj zadostuje v odgovor sovražnikom društva.

Iz blagajniškega poročila razvidimo, da poseduje društvo v tako malem času okrog 130 K aktivnega premoženja.

Čim več napadov, tem večji napredek. Ponosni smo na tako društvo! Kakor se sliši, priredi društvo spomladi veselico.

Šmarje. Bralno in pevsko društvo Školj priredi na pustno nedeljo lepo veselico s petjem, deklamacijo, igro in plesom. Pel bo lepe pesmi pomnoženi in od g. vod. R. Orla dobro izvežbani pevski zbor dr. Školj. Med veselico in pri plesu svira Sokolska godba iz Prvačine. Ker ni v vsi Šmarje tako priužnega prostora, se vrši veselica v 20 minut oddaljeni vasi Svino na lepem novem skednju g. Jožefa Blagonja. Preskrbljeno bo tudi za telesno okrepčavo in drugo zabavo.

Kdor hoče prebiti lep pustni večer, naj pohiti 18. svečana na Svino.

Trgovsko-ohrtno in gospodarske vesti.

»Adria« delniška pivovarna v Trstu. — Jadranska banka v Trstu in gospoda Peter in Jurij Liebman so dobili vladno dovoljenje za ustanovitev imenovane družbe, katera prevzame od leta 1820. eksistirajočo in sedaj moderno urejeno eksportno pivovarno in sladovno v Senožcah. Delniška glavnica znaša 1.000.000 K od katerih je z aporom in potem privatne subskripcije že 700.000 K pokritih, ostalih 300.000 K bode izločeno te dni na javno subskripcijo.

Skrajšanje vožnje med Trstom in Dunajem na južni železnici. — Na črti Dunaj-Mödling se je izvršila poskušna vožnja s strojem za brzovlak, ki bo vozil na črti Trst-Dunaj. S tem strojem je pretekel vlak črto Dunaj-Mödling v 7 minutah (16 km). Vožiti začne s tem strojem s 1. majem t. l. Vožnja iz Trsta na Dunaj se skrajša s tem brzovlakom od 12 na 9 ur.

Politični pregled.

Dogodki v Zagrebu. — Dijaki so vendar le zborovali. V impozantnem številu. Sprejeli so ostre resolucije, v katerih apelirajo med drugim na voditelje vseh hrvatskih in srbskih strank na Hrvatskem, da v teh osodepolnih dneh na nasilje in teror odgovorijo s slogo in jednodušnostjo vseh narodnih elementov in strank ter napravijo volilni kompromis... V zborovanju je bilo naznanjeno, da se vseučilišče zatvarja. Nato je ostalo skoro 300 dijačev čez noč v vseučilišču, da tako preprečijo zatvorjenje vseučilišča. Doseglo se je sporazumljenje, da se vseučilišče ne zatvori. Vseučiliščniki pa zahtevajo zadostno za dogodke, ker so bili napadni brez povoda ter je tekla kri. Odgovoren je rektor; zahtevajo kazen za one, ki so vzročili, da je tekla kri pred vseučiliščem.

Revolucionarno gibanje v Črnogori. Poročali smo o gibanju Črnogorcev izven Črnogore in doma, ki bi stremilo po

odstranitvi kralja ter proglašenju republike. Kralj Nikola, ki je sedaj na poti v Rusijo, je izjavil naspoti nekemu žurnalistu, da so heresnične vs. vesti o republikanskem gibanju ter o nezadovoljnosti častnikov.

Vojna med Turčije in Italije.

Dosedani troški.

Prvih 5 mesecev vojne bo stalo Italijo 135 milijonov! To je računano od začetka vojne do konca februarja t. l. Velikanski troški! Ali Italija razglaša, da ima za vojno še polno denarja ter da ne misli na nikako posojilo.

Napadi.

Poroča se o novih napadih na Bengasi. Prišli so prav blizu Arabci v precejšnjih četah pa so bili odbiti. — Italijanske bojne ladje so bombardirale turške utrdbe pri Jemenu.

Razne vesti.

Duhovito maščevanje bivšega ministra Praška. — Pred kratkim je bil Prašek izključen iz agrarne stranke. Češki visokošolci-agrarci so sledili činu svoje stranke ter so začeli bojkotirati Praška: izbrisali so ga iz števila svojih častnih članov, niso ga več povabili na letošnji društveni ples in vrnili so mu tudi denar, ki jim ga je bil daroval ob neki priliki. Prašek pa se je maščeval nad njimi tako, da je poklonil ta denar društvu za odgojvanje slaboumnih otrok.

Punt vojakov v Texasu. — Iz El-Taso, Texas, poročajo, da so se v Juarezu spuntale vladne čete. Vojaki so drli po ulicah, plenili po prodajalnih in gostilnah, oprostili so kazence, zavzeli železniški vlak ter razrušili progo. Hoteli so zavzeti mesto, ali se jim je uprla garda. Po ulicah leži polno trupel.

Napaden in oropan pri belem dnevu v Parizu. — Dogdil se je v Parizu že tretji slučaj napada pri belem dnevu. Napaden je bil blagajnik Paillier, ki je šel dvigniti znesek 130.000 frankov. Neznani napadalec ga je udaril, mu nasul popra v oči, vse v jednem trenutku med množico, mu vzel iz žepov papirje in izginil.

Poneverjenje v Súdmarki. — Iz njene blagajne je zginilo baje 100.000 K hkrati z vsemi računskimi prilogami. Seveda Nemci ne prišejo radi o tej stvari, morda je pa le res, da je reparaciji slovenske zemlje puščaj — tat.

Kos za kosom Vam odpada... Od štarske jezikovne meje prihaja neverjetna vest, da hoče »Gospodarska zveza« prodati v Marenbergu s posestvom vred edino hišo, ki jo še ima in kjer se še morejo zbirati Slovenci. — Súdmarki, ako da par tisoč kron več, nego Slovenci.

Kaj hočete vi meni dati, imu jest ga hočem vam izdati? — Nemški Schulverein izkazuje, da je izdal lani za nemški verbuk 23.612 kron, in pravi, da ni skrbel za nemški verbuk samo v svojih šolah, temveč je dajal nagrade tudi katehetom v raznih mešanih šolah. Brez pripomnje!

Pri nakupu Kathreinerjeve

je paziti na to, da se dobi tudi pravi izvorni zavoj s sliko župnika Kneipha kot varovalno znamko in v imenoma Kathreiner. Veliko je malovrednih posemkov.

Kathreinerjeva

